

ריחות

מאת אלחנדרו דולינה

לצייר לוסיו קנטיני הייתה תחושה עזה שהוא אמן שולי, בלתי משתלב, לוחמני ומורד. לפי דעתם של שכניו שברחוב אלברז-חונטה, קנטיני התאמץ להבליט להטותי אופיו אלו על מנת להסתיר בצל הרקע את הסרבול הגלוי לעין של הטכניקה שלו.

כל פעם שמישהו העיר לו על השטויות שלו, הוא מחה שזוהי דרכו לעמוד נגד ייקום אכזר ולא צודק.

יחד עם אמנים אחרים, זעופים כמוהו, היה מארגן תצוגות תוססות במועדון שברחוב סן בלאס. השכנים, אוהביהם אולי של סגנונות ציוריים קלאסיים יותר, נהגו להשליך נפצים וקפצונים לתוך התצוגות. תצוגתו *ציור אספקלרי* העניקה לו שם קצר ימים.

התמונות היו בעצם מראות. כך, כל אחד ראה יצירה שונה. זה יכול להסביר את המחלוקות המשמעותיות שהתמונות עוררו. היכן שהצייר ראה דיוקן עצמי, המבקרים התעקשו לראות מבקר.

אבל גאוניותו של קנטיני השיגה את ביטויה העילאי בתצוגת הריחות הידועה, שב 1965.

האומן הציב, בפינות שונות של האולם, חומרים שמדיפים ריחות שונים ומשונים.

ליד הדלת, ניחוח ורדים. הרחק משם, צחנת מזבלות. בסוף האולם, ניחוח עצים מהמזרח. מצד שמאל, סרחונו של כלב רטוב.

הפרשנות וההערכה של יצירות אלו היו דבר לא קל.

הצופים לא ידעו מתי השפעתה של יצירה אחת הוחלפה באחרת, לא לדבר על הניחוח הנתרם על ידי הם עצמם.

מספר מבקרים שוחררי קידמה מחו על האופי הריאליסטי והתמים של התצוגה. הם ביקשו את הופעתם של ריחות לא שגרתיים: ריח המועקה, ריח התבונה, בושם המבוכה. קנטיני הרחיק להגיב: הוא יצר ניחוחות מופשטים, לא מרמזים. ריחות טהורים בלי כל סיבה נראית לעין. אך הקהל דרש למצוא דמיון עם ריחות המוניים מחיי היום-יום.

עובדה ראויה לציון: התצוגה הלכה והשתנתה עם הימים ונהפכה למופגנת וחזקה יותר. מצד שני, היצירות הלכו ואיבדו את ההבדלים ביניהן, והתכנסו לריח כללי של ריקבון.

השכנים הבלתי סובלניים שהזכרנו קודם לכן נכנסו לילה אחד והעלו את תצוגת הריחות באש, בתואנה שהם מגנים על כבוד משפחותיהם.

לוסיו קונטיני, שיכור ועם כוויות קלות, הכריז בצעקות טירוף, תוך שהתהלך בין הלהבות ושאף עשן, שהריח הסופי ההוא היווה את הכתרתו המטהרת של מעשה אומנותי שהיה, בעת ובעונה אחת, רגעי ונצחי.